

NORGES HØYESTERETT

Den 20. mai 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Øie og dommerne Bårdsen og Ringnes i

HR-2016-01094-U, (sak nr. 2016/673), sivil sak, anke over kjennelse:

Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik
kommune

mot

Aaly Holding AS

(advokat Erik Fekete)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder utlegg i formuesgode i tredjepersons besittelse, samt krav om sakskostnader ved tvangsfullbyrdelsen og for tingretten og lagmannsretten.
- (2) Ved utleggsforretning 3. september 2015 tok staten ved Skatteoppkreveren i Larvik kommune utlegg i bankkonto tilhørende Aaly Holding AS for et krav mot A på 609 994 kroner. Aaly Holding klaget, men vedtaket ble ikke omgjort, og saken ble sendt til retten.
- (3) Larvik tingrett avsa kjennelse 4. november 2015 der klagen ikke ble tatt til følge.
- (4) Aaly Holding AS anket til Agder lagmannsrett, som avsa kjennelse 26. januar 2016 med slik slutning:
 - "1. **Utleggspantet blir oppheva.**
 2. **Sakskostnader for tingretten og lagmannsretten blir ikkje tilkjende."**
- (5) Aaly Holding AS har anket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse til Høyesterett. Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik kommune har anket slutningens punkt 1.
- (6) *Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik kommune* anfører i anken at bevisbedømmelsen etter tvisteloven § 21-2 må ta utgangspunkt i objektivt konstaterbare faktiske omstendigheter. Det

vises til at lagmannsretten har vektlagt resultatregnskap, balanse og kontoutskrift fra hovedboken, og at alle disse dokumentene kan manipuleres av motparten. Skatteoppkreveren i Larvik kommune har nedlagt slik påstand:

- "1. Skatteoppkreverens utleggsforretning datert den 3. september 2015 med A som debitor, opprettholdes med pant i Aaly Holdings AS bankkontonr. 0000000000.
2. Saksomkostninger bæres av partene."

(7) *Aaly Holding AS* har inngitt tilsvaer til anken. Det er blant annet vist til at innholdet av bevisene ikke er manipulert, at lagmannsrettens bevisvurdering er korrekt, og at denne ikke kan overprøves av Høyesterett. *Aaly Holding AS* har nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:
Anken nektes fremmet.

Subsidiært:
Anken forkastes.

I begge tilfelle:
Aaly Holding AS tilkjennes saksomkostnader for tingrett (inklusive klageomgangen), lagmannsretten og Høyesterett."

(8) *Aaly Holding AS'* anke over lagmannsrettens saksomkostnadsavgjørelse gjelder lagmannsrettens anvendelse av unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd, samt spørsmålet om saksomkostnader for behandlingen hos skatteoppkreveren. Det anføres blant annet at styrkeforholdet mellom partene ikke tilsier fritak for erstatningsansvar etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd, og at det er en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke har vurdert momentet i tredje ledd bokstav c. For så vidt gjelder saksomkostnadene for behandling hos skatteoppkreveren, anføres det at lagmannsretten har kompetanse til å avgjøre kravet. Det er nedlagt slik påstand:

- "1. Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik dømmes til å betale *Aaly Holding AS'* saksomkostnader for namsmannen, tingretten og lagmannsretten.
2. Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik dømmes til å betale *Aaly Holding AS'* saksomkostnader for Høyesterett med kr 12 500 (inklusive merverdiavgift)."

(9) *Staten ved Skatteoppkreveren i Larvik kommune* har inngitt tilsvaer til saksomkostnadsanken, og har i korthet anført at anken ikke kan føre frem. Det er nedlagt slik påstand:

"Lagmannsrettens avgjørelse om sakens omkostnader opprettholdes, og *Aaly Holding AS* tilkjennes ikke saksomkostninger, hverken for tingretten, lagmannsretten eller Høyesterett."

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(11) *Anken fra staten*

(12) Utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6. Anken er angitt å gjelde lagmannsrettens lovtolkning. I realiteten gjelder den imidlertid langt på vei lagmannsrettens bevisbedømmelse. Utvalget kan ikke se at lagmannsretten har lagt til grunn feil tolkning av tvisteloven § 21-2. Statens anke må etter dette forkastes.

- (13) *Anken fra Aaly Holding AS*
- (14) Det følger av tvisteloven § 20-9 første ledd at en ankeinstans kan overprøve sakskostnadsavgjørelser av lavere domstoler i den saken som er anket. Begrensningene i tvisteloven § 30-6 gjelder også ved denne prøvingen.
- (15) Anken gjelder for det første anvendelsen av unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Utvalget finner det enstemmig klart at denne delen av anken ikke kan føre frem. Anken blir derfor å forkaste i medhold av tvisteloven § 30-9 andre ledd.
- (16) For det andre gjelder anken lagmannsrettens avgjørelse av sakskostnadene for behandling hos skatteoppkreveren, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 3-2. Lagmannsretten la i kjennelsen til grunn at kravet måtte settes frem for og avgjøres av tingretten. I anken til Høyesterett er det vist til at ankende part ba om dekning av disse kostnadene for tingretten, men at klagen ikke ble tatt til følge der slik at Aaly Holding AS dermed ikke ble tilkjent sakskostnader. Tingrettens kjennelse ble imidlertid i sin helhet anket til lagmannsretten, som opphevet utleggspantet.
- (17) Tvangsfullbyrdelsesloven § 3-2 lyder slik:

"Saksøkeren kan pålegges helt eller delvis å erstatte saksøktes sakskostnader i tilfeller der saksøkte etter § 3-1 annet eller tredje ledd er fritatt for å erstatte saksøkerens sakskostnader dersom saken ikke har vært nødvendig eller dersom saksøkeren unødig har vidløftiggjort saken. I tilfeller som nevnt i § 3-1 annet ledd bokstav c skal saksøkeren pålegges å erstatte saksøktes sakskostnader.

Saksøkerens kostnadsansvar fastsettes av retten ved kjennelse etter begjæring av saksøkte. Dersom saksøkeren pålegges helt eller delvis å erstatte saksøktes sakskostnader ved fullbyrdelsen av pengekrav, trekkes kostnadene fra i kravet.

Krav om sakskostnader etter denne paragrafen må settes fram innen tre måneder etter at avgjørelse som avslutter saken, ble meddelt saksøkte. Dersom det ikke gjøres, tapes kravet. Tvisteloven §§ 16-12 til 16-14 gjelder tilsvarende."

- (18) Det følger altså av § 3-2 annet ledd at "kostnadsansvar fastsettes av retten". I utgangspunktet må det være klart at "retten" her er tingretten. Spørsmålet er om dette også gjelder i et tilfelle som det foreliggende hvor klagen ble gitt medhold av lagmannsretten, men ikke av tingretten. Kan lagmannsretten da i forbindelse med sin sakskostnadsavgjørelse også tilkjenne sakskostnader etter tvangsfullbyrdelsesloven § 3-2 når spørsmålet på forhånd ikke er vurdert av tingretten?
- (19) Tvangsfullbyrdelsesloven 13. august 1915 nr. 7 § 62 lød slik:
- "Hvis saksøkte etter lov om rettergangsmaaten for tvistemaal kap. 13, jfr. nærværende lovs § 2, har krav paa erstatning for andre omkostninger ved fuldbyrdelsen end saadanne, som er voldt ved tvistigheter, fastsettes beløpet ved kjendelse av namsretten. Erstatningskravet tapes, hvis det ikke er gjort gjældende inden tre maaneder, efterat fuldbyrdelsen er tilendebragt eller indstillet."**
- (20) Som det fremgår, viste bestemmelsen uttrykkelig til "namsretten".
- (21) I merknadene til § 3-2 i gjeldende lov i Ot.prp. nr. 65 (1990-1991) fremgår det at bestemmelsen i hovedsak stemmer med "gjeldende rett", dvs. rettsstilstanden etter tvangsfullbyrdelsesloven 1915. På side 98 er det videre uttalt følgende:

"Annet ledd bestemmer at saksøkerens kostnadsansvar fastsettes av namsretten ved kjennelse etter begjæring av saksøkte. Dette stemmer med tvfbl § 62. Det følger av bestemmelsen at avgjørelsen hører under namsretten i tilfeller hvor saken ellers har vært behandlet av namsmannen. Videre følger det av bestemmelsen at søksmål for de alminnelige domstoler om slik erstatning er utelukket."

- (22) I proposisjonen synes det dermed å legges til grunn at kravet må fremsettes for tingretten. Det går riktignok ikke uttrykkelig frem om dette også gjelder i et tilfelle som det foreliggende. Løsningen er ikke opplagt. Utvalget har imidlertid kommet til at de beste grunner tilsier at lovens system er at fastsettelsen av de aktuelle kostnadene skal følge sitt eget spor, og i første omgang foretas av tingretten.
- (23) Begge parters anker blir etter dette å forkaste.
- (24) Ingen av partene har vunnet saken, og sakskostnader tilkjennes heller ikke for Høyesterett.
- (25) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Ankene forkastes.
2. Sakskostnader for Høyesterett tilkjennes ikke.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Riktig utskrift: